

דף מקורות לעניין שבעה נקיים

ויקרא ט"ו אומר:

"אשה כי תהיה זבה, דם יהיה זבה בבשרה, שבעת ימים תהיה בנידתה וכל הנוגע בה יטמא עד הערב"
והטור כתב על פי הגמרא והראשונים: משתראה טיפת דם... מונה ז' ימים עם יום ראייתה וטובלת בליל ח' וכך הדין. אפילו שופעת כל שבעה רק שתפסוק בטהרה ביום ז' קודם בין השמשות ובערב טובלת בליל ח'.

הגדרת זבה:

ויקרא ט"ו:

"ואשה כי יזוב זב דמה ימים רבים בלא עת נידתה או כי תזוב על נידתה. כל ימי זוב טומאתה כימי נידתה תהיה טמאה היא... ואם טהרה מזובה וספרה לה שבעת ימים ואחר תטהר"
נידה ע"ב: י"א יום שבין נידה לנידה – הלכה למשה מסיני.

טור יורה דעה הלכות נדה סימן קפג

ומיום ז' ואילך עד י"א יום נקראים ימי זיבה והן שהחכמים קוראין להם י"א יום שבין נדה לנדה ומשפטה בהן אם ראתה בהן יום אחד לבד בין שתראה בתחלת הלילה או בסוף היום רק שתפסוק בטהרה משמרת כל הלילה שאח"כ אם לא תראה תשכים למחר ותטבול מיד מאחר הנץ החמה אם תרצה ומ"מ אסורה לשמש כל היום שמא תראה ותסתור וזו היא שנקראת שומרת יום כנגד יום ראתה גם ביום השני ופסקה בו משכמת ביום השלישי וטובלת ולא תשמש כל היום כאשר פירשתי וגם זו בכלל שומרת יום כנגד יום וזו היא שנקראת זבה קטנה ראתה גם ביום הג' נעשית זבה גדולה ולא תטהר עד שיהיו לה ז' ימים נקיים חוץ מיום שפוסקת בו וטובלת ביום ז' לאחר הנץ החמה מיד אלא שאסורה לשמש שמא תראה ותסתור ואם לא ראתה בכל י"א יום עד יום האחרון טובלת מיד למחרת ואינה צריכה לשמור לו יום אח' לטהרתו

נידה ס"ו: אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר רב: התקין רבי בשדות – ראתה יום אחד תשב שישה והוא. שניים – תשב שישה והן. שלושה – תשב שבעה נקיים. אמר רבי זירא: בנות ישראל החמירו על עצמן שאפילו רואות טיפת דם כחרדל יושבות עליה שבעה נקיים.

וכ"פ השו"ע על פי הראשונים: ואפילו לא ראתה אלא טיפת דם כחרדל יושבת עליו שבעה נקיים.

ברכות ל"א: "תנו רבנן: אין עומדין להתפלל לא מתוך דין, ולא מתוך דבר הלכה, אלא מתוך הלכה פסוקה. והיכי דמי הלכה פסוקה? אמר אביי: כי הא דרבי זירא, דאמר רבי זירא: בנות ישראל החמירו על עצמן, שאפילו רואות טיפת דם כחרדל - יושבות עליה שבעה נקיים."

דרשות הר"ן דרוש יא

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך וגו' ושפטו את העם משפט צדק. (דברים טז יח)....

כלומר בא לבאר השופטים האלה לאיזה דבר יתמנו, ובמה כוחם גדול. ואמר שתכלית מינויים הוא כדי לשפוט את העם במשפט צדק אמיתי בעצמו, ואין יכלתם עובר ביותר מזה. ומפני שהסידור המדיני לא ישלם בזה לבדו, השלים האל תיקונו במצות המלך....

ונבאר עוד כשנניח צד אחד מהצדדים, הרי שנינו בפרק היו בודקין (סנהדרין מ ב) תנו רבנן מכירים אתם אותו כו' התריתם בו קיבל התראה התיר עצמו למיתה המית בתוך כדי דיבור וכו'. ואין ספק כי כל זה ראוי מצד משפט צדק, כי למה יומת איש, אם לא שידע שהכניס עצמו בדבר שיש בו חיוב מיתה ועבר עליו, ולזה יצטרך שיקבל עליו התראה, וכל יתר הדברים השנויים באותה ברייתא, וזהו משפט צדק אמיתי בעצמו הנמסר לדיינים. אבל אם לא יענש העובר כי אם על זה הדרך, יפסד הסידור המדיני לגמרי, שיתרבו שופכי דמים ולא יגורו מן העונש, ולכן צוה השם יתברך לצורך ישובו של עולם במינוי המלך, כמו שכתוב בפרשה זו (דברים יז יד - טו) כי תבא אל הארץ וגו' שום תשים עליך מלך וגו', שהיא מצוה שנצטוו בה למנות עלינו מלך, כמו שבא בקבלת רבותינו ז"ל (סנהדרין כ ב), והמלך יכול לדון שלא בהתראה כפי מה שיראה שהוא צריך לקיבוץ המדיני.

נמצא שמינוי המלך שוה בישראל וביתר אומות שצריכים לסידור מדיני, ומינוי השופטים מיוחד וצריך יותר בישראל, וכמו שהזכיר עוד ואמר (דברים טז יח) ושפטו את העם משפט צדק, כלומר שמינוי השופטים ויכלתם, הוא שישפטו העם במשפטים צודקים אמיתיים בעצמם...

ולפיכך אני סובר וראוי שיאמן, שכמו שהחוקים שאין להם מבוא כלל בתיקון הסידור המדיני, והם סיבה עצמית קרובה לחול השפע האלהי, כן משפטי התורה יש להם מבוא גדול, וכאילו הם משותפים בין סיבת חול הענין האלהי באומתנו ותיקון ענין קיבוצנו. ואפשר שהם היו פונים יותר אל הענין אשר הוא יותר נשגב במעלה, ממה שהם היו פונים לתיקון קיבוצנו, כי התיקון ההוא, המלך אשר נעמיד עלינו ישלים ענינו, אבל השופטים והסנהדרין היה תכליתם לשפוט את העם במשפט אמיתי צודק בעצמו, שימשך ממנו הידבק ענין האלהי בנו, יושלם ממנו לגמרי סידור ענין ההמוני או לא יושלם. ומפני זה אפשר שימצא בקצת משפטי ודיני האומות הנ"ל, מה שהוא יותר קרוב לתיקון הסידור המדיני, ממה שימצא בקצת משפטי התורה. ואין אנו חסרים בזה דבר, כי כל מה שיחסר מהתיקון הנזכר, היה משלימו המלך. אבל היתה לנו מעלה גדולה עליהם, כי מצד שהם צודקים בעצמם, רוצה לומר משפט התורה, כמו שאמר הכתוב ושפטו את העם משפט צדק, ימשך שידבק השפע האלהי בנו.

(וכדאי לעיין עוד במקור)

ערפילי טוהר, הרב קוק:

לפעמים כשיש צורך בהעברה על דברי תורה, ואין בדור מי שיוכל להראות את הדרך, בא הענין על ידי התפרצות. ומכל מקום יותר טוב הוא לעולם שיבוא ענין כזה על ידי שגגה, ובזה מונח היסוד של מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין.

סימן ל"ג

בענין דם בתולים

שו"ע י"ד סי' קצ"ג סעי' א'.

פתיחה

מפתח אמרי, אע"פ ואומר, צור שוכן שמי שחק, אנא, רביבי טל תורה, השקני נא. ובעמדי בפתח הני גופי תורה, הורני והדריכני, ויהיו נא דברי אלה לרצון לפניך. וזכני ובנתיבות יושר תהא דרכי, להודיע קשט אמרי אמת סלה.

חלא ידעתי וגם הגד הוגד לי, כי דברי אלה אשר אנכי הולך להציע לפני שוחרי התורה ולומדיה, יש בהם מן החירוש, ולכן דנתי ביני לעצמי ובפני חברי, שיהיה מן הנכון לעמוד בראש הדברים ולהודיע כיצד אבן פינתם נורתה, ואיך נבנה עליה כל הבנין. וגם אהיה מודיע ומבאר למה הווקקתי לזאת.

ולמורעי אני צריך דהנה תשובה זו נכתבה לאחר עמל ויגיעה רבה, ובדבוק חברים ותלמידים, וגם אחר שכתבתיה הייתי מחזר אחריה כמה וכמה פעמים, בכמה וכמה שנים, ובפני כמה קבוצות תלמידים. והגם שלא נתפרסמה בדפוס עד עכשיו - מפני הסיבות הידועות, אמרתי עד מתי אהיה מחריש, הלא מצוה גדולה לפרסם הלכה זו ולהציל הרבה מבני ובנות ישראל אשר המכשלה הזאת תחת ידם. והשומע ישמע - והחדל יחדל, ואני את נפשי הצלתי.

ואם ימצאו חן דברי בעיני תופשי התורה ויושבי על מדין, ויטכימו לדברי, הרי זכות גדולה נפלה בחלקי, וזכות גדולה לכלל ישראל. ועתה אבוא לבאר בקצרה מה הטעם לנתיבות תשובה זו.

הנה פסק בשו"ע סי' קצ"ג סעי' א': הכונס את הבתולה בועל בעילת מצוה וגומר ביאתו ופורש מיד, ומבואר שם שדין זה בין יצא דם ובין לא יצא דם נאסרת עליו וצריכה לפסוק בטהרה ולספור שבעה נקיים, חוץ מד' ימים של פולטת ש"ז.

ודא עקא שברוב הפעמים אחר ביאה הראשונה בליל הכלולות שנאסרת עליו כנ"ל צריכים החתן והכלה לחכות לפחות אחד עשר יום עד שתטבול, ואז כבר מקבלת הכלה את וסתה הרגיל, ועד שהיא יכולה להטהר לוקח עוד כשנים עשר יום אם לא יותר. והרי שנאסרים בביאה וחיבוק ונשוק לפחות עשרים יום ויותר. וכל הזמן הארוך הזה הם נמצאים ביחד לבד, ואם לא יכלו לשמור עצמם מנגיעה ויותר

מזה לפני החתונה - בעונות הרבים כדור הפרוץ הזה, איך ישמרו עצמם בזמן הארוך הזה, שהם ביחד כל היום וכל הלילה וישנים בחדר אחד.

וודאי שיש יחידיים שיראת ה' על פניהם ואינם נכשלים חס ושלום בשום דבר. מכל מקום מידי הרהור לא יצאו [שבת דף ס"ד סע"א]. ובכל אופן דברינו על הרוב אמורים שלא יצאו מהני אבירייהו דעריות ה' יצילנו.

והנה חז"ל אמרו [קדושין דף כ' ע"א] כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה - נעשית לו כהיתר, ואם חס ושלום יכשלו כבר מיד לאחר החתונה ויקלו באיסורים, מי ישמור עליהם לאחר מכאן. ואנכי כיוכל שנים עומד ומשמש על העדה, ויודע ומעיד על כל הדברים הנ"ל, מרוב אנשים שכך עלתה להם - ויפה השתיקה.

ומלבד מה שכתבתי למעלה שנאסרים יותר מעשרים יום, הרבה פעמים קורה שדם בתולים אינו יוצא כולו בביאה ראשונה, וכשטובלת נאסרת שוב ואח"כ בא וסתה, ושוב נאסרת לעשרים יום ויותר כנ"ל. והיו מקרים שהיה כן שלושה וארבעה ויותר - וכידוע למורי ההוראה כשטח זה, וא"כ גדל הנסיון מאוד.

וגם אלו שאינם נכשלים בנגיעה, מ"מ נכשלים בהוצאת זרע לבטלה ביודעין ובלא יודעין. וכל זה נגרם להם מפני אריכות זמן האיסור. וודאי שכל ימיו בהרהור קאי. וגם נופל מתוך זה בעצבות שנכשל בכל איסורים אלו. וחז"ל ביבמות [דף ס"ג ע"א] אמרו השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה בלא טובה בלא תורה בלא ברכה בלא שלום ועוד. והנה נהפך עליו המזל, וגם לאחר החתונה הוא שרוי בלא שמחה ובלא טובה וכו'.

והנה אמרו חז"ל [סוכה בדף כ"ו ע"ב], הילדים לעולם חולצין התפילין אפילו ביום, ואוקמוה בגמ' בילדים ונשותיהם עמהן, שמא יבואו להרגל דבר. והרי דבר זה מדובר ביום, וגם בבני תורה המיוחדים עסקינן המתרצים להתקדש ביראת שדי בראשם ובזרועם להניח תפילין כל היום, ואע"פ כן אסור להם להניח תפילין חוץ מזמן התפילה היכא שנשותיהן עמהן.

ולבך אמרתי עד מתי נהיה כמחרישים, ונתעלם מהאמת הידועה - והגם שכואבת היא - אמת היא, ולא נחפש ארוכה ומרפא לעם בני ישראל אלה. ועד מתי נכבוש ראשנו ונטמינהו, ונאמר שלום עליך נפשי, שלום שלום ואין שלום, הלא דברים אלו שכתבתי בגודל זו המכשלה אינם חדשים - וידועים הם.

ובל זאת דברתי על בני תורה האברכים, אולם כמה כתות בעם ישראל, והרבה חתנים שאינם כל כך בני תורה, ולאחר החתונה ולפעמים מיד אחר החתונה נוסעים ביחד למה אור יצחק עמוד מס 329 א עבאדי, יצחק הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

הסכימו רבותינו להשוות כולן וליתן להם דין חומרא שבחומרות, דהיינו בוגרת שראתה דנותנין לה בעילת מצוה, פ"י נותנין לה אותה הביאה שבעל כדרכו וגומר ביאתו וכו', ע"כ.

והיוצא מדבריו דכל מה שהחמירו בדם בתולים, הוא אטו בוגרת שראתה דאין לה אלא בעילת מצוה, ולכן השוו כולם לבוגרת שראתה.

והנה בבוגרת שראתה עכ"פ נותנין לה ביאה ראשונה, דהא מותר לו לגמור ביאתו אף שהדם שותת ויורד, וכמ"ש הש"ך בסי' קצ"ג ס"ק א' שכן הוא הסכמת כל הפוסקים, ודלא כהראב"ד [בבעלי הנפש סוף שער הפרישה], ע"כ. וא"כ אתה מחזיק אותה לאשה זו שהדם השותת ממנה שהוא דם בתולים, והוא דם מכה.

ולפי"ז קשה למה היא באמת אסורה לאחר מכאן, דלכל הפחות תשתרי עד שתיבעל פעם ב' ימצא דם, דאז אפשר שיצטרך לפרוש אף באמצע ביאתו באבר מת, מפני חשש דם נדה. אולם מה טעם לאוסרה כבר מיד לאחר ביאה ראשונה אם התרת לו לגמור ביאתו, הרי אתה מחזיקה ברואה דם בתולים שאינו אלא כדם מכה, ולכאורה אין טעם לאוסרה.

ונראה לענ"ד דטעם האיסור הוא גזירה אטו אשה בעלמא שראתה דם מחמת תשמיש, ולכך החמירו בבוגרת שראתה, דכיון דבוגרת היא - פעמים שאין לה דם בתולים (עיין תוס' בכתובות [דף ט' ע"א ד"ה האומר]). ואע"פ שמן הדין היינו צריכים לתלות אפילו בבוגרת שכל דם שראתה בלילה הראשונה אינו אלא מחמת דם בתולים, וכדאיתא לבית הלל במשנה בנדה [דף ס"ד ע"ב], וא"כ אף בבוגרת שראתה כבר דם צריכים לתת לה לכל הפחות ביאה ראשונה, והיינו שלא תטמא בה, ר"ל שגם לאחר ביאה ראשונה אף שתראה בבאה דם עדיין תהיה מותרת, מ"מ החמירו בבוגרת שראתה כבר אטו אשה דעלמא. אלא שמתעם שלא יהא לבו נוקפו ופורש, לא החמירו עליה באותה ביאה, אף שהדם שותת ויורד.

ועוד הוסיפו משום בוגרת שראתה להחמיר אף בלא ראתה, וכן גם בכל הנשים אף בתינוקות שלא ראתה עדיין דם מימיה, ואמרו בכולן שאין להם אלא ביאה ראשונה.

ומצאתי סעד לדברינו ולטעם שכתבנו לאיסור בתולים לדברי הרא"ש, מלשון הרא"ה בבדק הבית [בית שביעי שער ד' דף כ"ב ע"ב], וז"ל: ואפילו הכי מודו לרבותינו שחזרו ונמנו דרך תקנה לאסור דם מכה, שלא להקל בעולם לבעול על דם דילמא אתי לאיחלופי וכו', עיי"ש. ונראה לי כוונתו כמו שכתבנו, שאסרו באשה זו שיש לה מכה דילמא יבואו להתיר בדם נדה אף שאין לה מכה.

אור יצחק עמוד מס 330 א עבאדי, יצחק הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

שקורין ירח דבש כביכול, ואז מי הוא השומר עליהם באותם הימים ואותם המקומות. ודאי כל ישראל ערבים זה לזה, ו**חובה** קדושה על כל רב וצורבא מרבנן להורות להם הדרך שיחיו בהיתר ולא באיסור בזמנים ההם, ושכרו כפול ומכופל מהשמים, וזכות גדול להצילם מן האיסור, דהכל הולך אחר הראשית, ואם יתחילו באיסור יהיו כל חייהם באיסור הגם שלא היו רוצים בכך.

ואחר הדברים והאמת האלה, אזרתי כגבר מתני וניערתי חצני, ולא שקטתי ולא שלותי עד שבררתי ההלכה, והצעתי אותה לפני חברים מקשיבים, וכמה מגדולי הדור זצוק"ל. ועתה באתי במגילת ספר לחוק אותה כאן בספר, וזה החילי:

כתב המחבר וז"ל: הכונס את הבתולה בועל בעילת מצוה וכו' ופורש מיד אפילו היא קטנה שלא הגיע זמנה לראות ולא ראתה, ואפילו בדקה ולא מצאה דם טמאה, שמא ראתה טיפת דם כחרדל וחיפהו שכבת זרע, ע"כ.

והנה נתחדש לי בזה איזה ענין שנראה לי להעלותו על שולחנם של תלמידי חכמים. וקודם נברר ונלבן כמה הנחות, וזה החילי:

א' איסור דם בתולים ודאי אינו אלא מדרבנן [כהסכמת כל הפוסקים], דהרי משנה מפורשת היא בנדה [דף ס"ד ע"ב] דתנוקת שלא הגיע זמנה לראות לבית הלל נותנים לה עד שתחיה המכה, ובהגיע זמנה לראות ולא ראתה נותנים לה ד' לילות, ובראתה נותנים לה כל הלילה. ואף למסקנת הגמ' [בדף ס"ה ע"ב] דרבתינו חזרו ונמנו שיהא בועל בעילת מצוה ופורש, בכז"א את אותה ביאה מותר לו לגמור אף שהדם שותת, וזה אף לבעל נפש כדאיתא בגמ'. ואם היה בזה חס ושלום איזה איסור דאורייתא מנין לנו כל החילוקים האלו, ואיך יתכן דמטעם שאם לא נתיר לו לגמור ביאתו יהיה לבו נוקפו ופורש, יתירו לו איסור דאורייתא, וזה פשוט.

ב' טעם האיסור של דם בתולים. עיין ברא"ש בפרק תינוקות סימן א' שכתב וז"ל: ונראה לי דטעם לחומרא זו, לא בשביל שנחוש שמא יצא דם מן המקור עם דם בתולים, דלמה נחוש בתינוקות שלא הגיע זמנה לראות, ואפילו באשה גדולה למה נחוש, הא אמרינן לקמן [דף ס"ו ע"א] דאפי' אשה שהוחזקה להיות רואה מחמת תשמיש, אם יש לה מכה תולה במכתה, ולא חיישינן שמא יצא דם המקור עם דם מכתה. ואין לך מכה גדולה מזו שנבעלה ויצא ממנה דם בתולים. אלא טעם חומרא זו משום דבעילת מצוה לכל מסורה, ואין הכל בקיאין בחילוק שיש בין תינוקות שלא הגיע זמנה לראות לבין הגיע זמנה ובין בוגרת ובין ראתה ובין לא ראתה, הלכך

הגזירה לרא"ש הוא כנ"ל אטו אשה דעלמא שרואה מחמת תשמיש וכמו שכתבנו²³.

עוד נראה לי להביא ראיה דלא חיישינן להם חימוד כלל להלכה, דהא איתא ברמ"א [סי' קצ"ג סעי' א'] דמקילינן בהערה ולא מצאה דם כל זמן שלא גמר את הביאה. ואי חיישינן להם חימוד מה לי גמר ביאה ומה לי רק הערה.

והנה הרשב"א [בתורת הבית הארוך דיני הפרישה בית ז' שער ב' דף ה' ע"א] כתב: דכולהו בתולות אף שלא ראו דם אסורות, דרוב נשים יש להן דם בתולין. ואח"כ הוסיף לומר דאף בבוגרת מסתבר לאסור, כיון דאיכא מקצת בוגרות שיש להן דם בתולין. והנה לא נתברר בדבריו טעם לאיסור דם בתולין. ומה שהוסיף לומר דאף בבוגרת יש לאסור, כוונתו אף אם לא מצאה דם, אבל במצאה דם הרי היא ככלל הבתולות וגריעא מהם, אבל בלא מצאה דם היה מקום לומר כיון שאין לה דמים כלל לא חיישינן, ועל זה אמר דלא פלוג.

איך שיהיה, שיטתו שונה במקצת משיטת הרא"ש, אולם טעמו היה נראה לומר שהוא כטעם הרא"ש, שגזרו בדם בתולים אטו אשה דעלמא שרואה מחמת תשמיש. ואולי יש לומר בטעמו שס"ל דדמיה לחומרא דאמר ר' זירא שבנות ישראל החמירו על עצמן וכו', וגם באלה החמירו כבר בזמן רב ושמואל.

ועיין ברמב"ן הל' נדה [פ"ג דין ט'], וז"ל: הבעל את הבתולה וכו' ויושבת ז' נקיים מאחר שיפסוק הדם כשאר הרואות, מכאן אתה למד שאין תולין במכה, שאין לך מכה גדולה מן הקטנה שנבעלה והדם שותת ממנה מחמת הבעילה, ע"כ. ומוכח מזה שודאי אין טעמו של הרמב"ן לאסור בדם בתולים משום חימוד תשמיש, דא"כ מה זה שלמד מכאן שאין תולין במכה, הא טעם חימוד איכא הכא, מה שאין כן באשה דעלמא שאין בה חימוד ולמה לא נתלה לה במכה. ועל כרחק שס"ל לרמב"ן שהטעם משום שגזרו על כל מיני דמים, אף אם איכא למיתלי במכה, וכחומרא דר'

ולשיטת ראשונים זו הגע בעצמך, וכי נגזור על דם בתולים שמה תראה עמו דם חימוד שהוא עצמו טהור, אלא שבו יש לגזור שמה נתערב בו דם נדה, [ולא מוכרח להתערב עמו דם נדה, דהא ר' אלעזר טיהר לאותה אשה], דבר זה ממש הוי גזירה לגזירה, ואינה אותה גזירה וגם אינה תלויה אחת בשניה. [והאחרונים שכן נקטו שהטעם משום דם חימוד, ע"כ צ"ל דס"ל כהרשב"א שדם חימוד עצמו טמא. אולם למפרשים שהביא הרשב"א ולר"ן ולמאירי ודאי שא"א לפרש כן].

23. ועיין ביביע אומר ח"ד חיו"ד סימן י' שפירש דברי הרא"ש מטעם אחר. ולענ"ד לא דק. ועיין מה שנכתוב לקמן על דברי הגאונים.

אור יצחק עמוד מס 331 א עבאדי, יצחק הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ועיין בספר לחם שמים לר"י עמדין בנדה [פ"י מ"א], שכתב על דברי הרא"ש בטעם דם בתולין שאין דבריו מספיקין. ותייתי לן ב"ה שעמדנו על פירוש דבריו. ומה שכתב הוא ז"ל הטעם מפני דם חימוד, הרואה יראה שכבר נדחו דבריו עם כל מה שכתבנו לקמן.

ונברייח עוד את דברינו, דהנה זה ודאי שלא סבירא ליה להרא"ש דאסורה מטעם שמא יצא דם מן המקור ביחד עם דם בתולים. דהרי כך כתב להדיא בתחילת דבריו שלמה נחוש לכך, והרי לא חששנו לכך אפי' באשה גדולה הרואה מחמת תשמיש היכא שידוע שיש לה מכה, ותלינן במכתה.

וגם מבואר בזה שאין אנו חוששים לשמא יצא עם דם הבתולים גם דם חימוד. דאל"כ למה גזרו אטו בוגרת שראתה, יאמר פשוט שהחשש בכולן הוא שמא יצא גם דם חימוד. ואם תמצא לומר דבכולהו, כיון דלא ראו עדיין לא גזרו שיראו דם מחמת חימוד, ולכן ליכא למיגזרו בהו, אלא אטו בוגרת שראתה, ולעולם בה החשש הוא שמא יצא גם דם חימוד. אין לומר כן, דהא אמרינן לקמן [בדף ס"ו ע"א] אמר רבא תבעוה להנשא ונתפייסה צריכה שתשב שבעה נקים וכו', אמר ליה אימור דאמר רבא בגדולה דקא חזיא דמא אבל בקטנה דלא חזיא דמא מי אמר, א"ל בפירוש אמר רבא לא שנא גדולה לא שנא קטנה, גדולה טעמא מאי משום דמחמא, קטנה נמי מחמא, ע"כ. [וכן פסק ברמב"ם פ"א מאיסור"ב הל' ט'].²⁴

הרי שמפורש כאן דאי חיישינן לחימוד, ליכא לפלוגי בין ראתה כבר ללא ראתה. והרא"ש הנ"ל בפירוש חילק וכתב שהגזירה היא אטו בוגרת שראתה. והרי זה סיעתא גדולה לדידן, דלא חיישינן להם חימוד אלא בשעת התביעה להנשא, אבל לא בשעת הביאה²². ועל כרחק דעיקר טעם

22. עוד נראה להוכיח שאין הגזירה כאן מטעם דם חימוד, דהנה בנדה [דף כ' ע"ב] אמרינן הריא איתתא דאיתתא דמא קמיה דר' אלעזר, הוה יתיב ר' אמי קמיה, ארחיה, אמר לה האי דם חימוד הוא, ע"כ. והנה לכאורה קשה למה אמר לה שהוא דם חימוד, דמה נפק"מ בזה אם בין כה טמאה. אמנם המעיין ברשב"א יראה שכתב, וז"ל: ופירשו המפרשים וטהור הוא, והיינו שר' אלעזר פסק לה שטהורה היא. אלא שנתקשה הרשב"א מסוגיא [דף ס"ו ע"א] דאמרינן דדם חימוד טמא. ותי' דאיה"נ דהוא טמא, ומה שאמר לה כן הוא להראות חכמתו, ע"כ. ותירוצ' זה דחוק הוא דמה לר' אליעזר להראות חכמתו אם אין בזה שום נפק"מ. ובאמת הר"ן בחידושי לנדה [דף כ' ע"ב] תירץ על קושיא זו להיפך, וז"ל: לעולם דם חימוד טהור, ובתבעוה להנשא חיישינן דאגב חימוד מתעוררים דמיה, ואע"פ שדם חימוד טהור אפשר שנמשך אף דם נדות עמו, ע"כ. וכ"כ ג"כ המאירי שם, והביא כן בשם גדולי המחברים (הרמב"ם).